

In de biologische preiteelt is de rassenkeuze het voornaamste instrument ter beheersing van ziekten en sleet. In de vroege herfst zijn vooral roest en de houdbaarheid in het veld bepalende factoren. Daarnaast dienen zich ook de eerste biologische hybriderassen aan.

Tabel 1 - Teeltverloop

Proeflocatie	Inagro - Beitem
Proefplan	blokkenproef in 4 parallellen
Zaadatum	17/03/2011
Opweekmethode	in plastic tunnel met mulchlaag
Bemesting	24/05/11: 30 ton/ha vaste rundermest 27/07/11: 500 kg Grobel 11-0-3
Voortelt	grasklaver
Plantdatum	25/05/2011
Plantafstand	70 x 10 cm, vlakvelds
Onkruidbestrijding	mechanisch
Gewasbescherming	02/09/11: Tracer
Oogst	17/10/2011

Alle rassen werden op het biologisch proefbedrijf te Beitem opgekweekt. De prei werd op 17 maart gezaaid in een plastic tunnel met behulp van een pneumatische precisiezaaimachine. Vlak na zaai werd het zaaibed bedekt met een mulchlaag van 2 cm om de kieming van onkruiden te verhinderen. Op 25 mei werd vlakvelds in geponste gaten geplant. De plantafstand bedroeg 70 cm tussen de rijen en 10 cm in de rij. Na het planten werd er meteen aangegoten.

In de proef werden 7 hybrides en 1 zaadvast ras opgenomen. Twee rassen waren van biologische oorsprong.

De voorvrucht was een éénjarige gras-klaver maaiweide. Er werd voorzien in een basisbemesting van 30 ton biologische runderstalmest. Op basis van een tussentijdse analyse werd eind juli beslist tot een bijmesting à rato van 450 kg Grobel (DCM) 11-0-3 / ha. De onkruidbestrijding gebeurde door middel van schoffelen en aanaarden al dan niet in combinatie met vingerwieders en de octopuswiedhark.

Vanaf de tweede helft van juli regende het regelmatig. Samen met een hoge temperatuur zorgde dit voor een goede mineralisatie en zeer goede gewasontwikkeling. Met 42 à 45 ton / ha voor alle hybrides en 28 ton / ha voor het zaadvaste ras werden topopbrengsten gerealiseerd. Roest was dominant aanwezig, maar werd nog enigszins ingedijkt dankzij de groeikracht van de prei.

Op 2 september werd behandeld met Tracer tegen preimot.

Rassenbespreking

Alle hybriderassen haalden een topopbrengst van 42 à 45 ton/ha. Er konden geen significante verschillen worden aangetoond. Gemiddeld was ongeveer 90 % van deze opbrengst in de klasse 2-4 cm. Daarom maken we bij deze rassenbespreking geen verdere vermelding van de opbrengst.

Tabel 2 - Opbrengst en gevoeligheid voor sleet, ziekten en trips

Cultivar	Zaadhuis	Bio	Marktbare opbrengst		Stand		Sleetgevoeligheid		Aantasting door				Algemeen uitzicht in de bak			
			kg/ha	13-okt	13-okt	13-okt	roest	purpervlekken	papierlekken	Trips						
							13-okt									
Antiope-F1	S&G	NCB	42095	a	7,6	ab	7,1	a	6,6	a	7,6	a	8,6	6,8	7,9	ab
Belton-F1	Nunhems	NCB	43176	a	7,1	b	6,3	bc	5,4	cd	6,8	abc	8,1	5,5	6,4	c
G321 ks-mg-02	Bingenheimer Saatgut AG	BIO	28152	b	4,8	d	3,8	e	3,3	e	6,3	bc	7,9	6,5	5,9	c
Levis-F1	S&G	NCB	43185	a	6,4	c	5,1	d	4,6	d	6,0	c	7,9	4,5	5,8	c
Miracle-F1	Vitalis Biologische Zaden	BIO	42432	a	5,9	c	5,5	cd	5,3	cd	7,0	abc	6,5	5,5	6,3	c
Poulton-F1	Nunhems	NCB	44887	a	7,3	b	6,6	ab	5,8	bc	7,8	a	8,3	6,3	8,0	a
Surfer-F1	Bejo Zaden BV	NCB	42717	a	8,0	a	6,6	ab	6,4	ab	7,0	abc	8,1	5,9	6,8	bc
Walton-F1	Nunhems	NCB	41926	a	7,5	ab	6,1	bc	4,8	d	7,1	ab	8,5	6,1	6,9	abc
Gemiddelde			41071		6,8		5,9		5,3		6,9		8,0	5,9	6,7	
V.C. (%)			5,3		5,9		8,6		10,8		9,4		11,3	17,7	11,5	
p-waarde			< 0,01**		< 0,01**		< 0,01**		< 0,01**		< 0,05*		0,892	0,127	< 0,01**	
schaal:			1 =		zeer slecht		veel sleet		zeer veel							zeer slecht
			9 =		zeer goed		geen sleet		geen							zeer goed

* significant (0,05 > p ≥ 0,01); ** zeer significant (p < 0,01)

Waarden binnen eenzelfde kolom gevolgd door eenzelfde letter zijn niet significant verschillend (Duncan, p=0,05)

Antiope (S&G) bevestigt de resultaten van voorgaande jaren en blijft het standaardras voor de biologische herfstteelt.

Antiope kent een goede gewasontwikkeling in het veld, heeft een donkere bladkleur en is behoorlijk gezond. De roestaantasting bleef beperkt tot het oudere blad of de bladtoppen. In de bak heeft Antiope een goede presentatie.

Het nieuwe ras Surfer (Bejo) komt meteen in het kielzog van Antiope. In het veld oogt Surfer zeer weelderig, donker, uniform en opgericht. De ziekteverstand is goed en vergelijkbaar met Antiope. De presentatie in de bak is goed. De schacht (26,2 cm) en de overgang tussen wit en groen (6,4 cm) zijn kort.

In tweede orde volgen de Nunhemsrassen Belton, Walton en Poulton. Belton is een groeikrachtige, opgerichte, maar eerder bleke prei. In het veld was er een lichte aantasting door purpervlekkenziekte. De roestaantasting was gemiddeld. De bleke bladkleur en de ietwat ruwe en lange schacht maken dat Belton in de bak minder mooi presenteert. Poulton kende een goede en donkere gewasstand in het veld. De weerstand tegen roest is eerder matig. Na schonen kon evenwel een mooi product worden afgeleverd. Walton groeit fors uit in het veld. Het brede blad is gevoelig voor bladbreuk bij de oogst. De roestaantasting was vrij fors en ging bovendien

tot vrij diep in het hart van de plant. De kwaliteit van de prei was goed, echter viel de presentatie in de bak toch eerder tegen door het brede slordige blad.

Levis (S&G) was bij de oogst reeds over zijn optimum en is minder goed houdbaar in het veld als gevolg van roest en sleet. Levis bleek ook vrij gevoelig voor purpervlekkenziekte. De sortering bij de oogst was erg grof met 12 % in de sortering + 4 cm. De bleke bladkleur oogt minder mooi in de kist.

Miracle (Vitalis) was in deze proef de enige hybride waarvan biologisch zaaizaad werd aangeboden. De opbrengst was goed, echter is Miracle te gevoelig voor sleet en ziekten om door te breken. De presentatie in de bak is matig, mede door de bleke bladkleur.

Op verzoek Biosano werd ook het zaadvaste ras G321 ks-mg-02 van Bingenheimersaatgut in deze proef opgenomen. Ondanks een goede start, groeide dit gewas tijdens het seizoen vrij heterogeen uit. Bij de oogst was het gewas over zijn optimum, mede door een sterke roestaantasting. De opbrengst van 28 ton / ha is wellicht nog vrij behoorlijk voor een zaadvast ras. De presentatie in de bak is, ten dele door de bleke bladkleur, de heterogeniteit en de lange schacht, matig.

Besluit

Antiope (S&G) bevestigt als standaardras voor de biologische herfstteelt van prei. Surfer (Bejo) is een nieuw ras dat meteen een sterke indruk naliet en zich naast Antiope in de kop nestelt. Bejo nam Surfer ondertussen op in zijn programma voor biologische zaadvermeerdering en hoopt vanaf 2013 biologisch zaad van Surfer te kunnen aanbieden.

Nunhems volgt met de rassen Poulton, Walton en Belton in tweede orde.

Deze proef werd aangelegd in het kader van het Interreg-project Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen, 'VETABIO', gefinancierd door de Europese Unie – Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en de provincies Oost- en West-Vlaanderen. Interreg doet grenzen vervagen.

Contactpersoon: Lieven Delanote (Inagro, afdeling biologische productie)

Tel: +32 (0)51 27 32 50

E-mail: lieven.delanote@inagro.be